

Uppföljning av Göteborgs Stads åtgärdsplan för god vattenstatus 2023

2024-03-08

Innehåll

Uppföljning 2023	4
Sammanfattning.....	4
K 1. Förvaltningsövergripande planering för åtgärdsprogrammets genomförande.....	6
K 1.1 Implementera och följa upp Göteborgs Stads åtgärdsplan för god vattenstatus.....	6
K 1.2 Ta fram avrinningsområdesvisa lokala åtgärdsprogram (LÅP)6	
K 1.3 Utveckla mellankommunal samverkan inom åtgärdsplanering tillsammans med Länsstyrelsen och Göteborgsregionen (GR).....	7
K 1.4 Ta fram områdesvisa planeringsunderlag för vatten till stadsutvecklingsprocessen	8
K 1.5 Utveckla och upprätthålla vattenkarta i stadens kartverktyg... 8	
K 1.6 Internutbilda personal på berörda förvaltningar och bolag i vattenfrågor	8
K 1.7 Samordna stadens arbete med vattenfrågor (vattendirektivet, havsmiljödirektivet och översvämningsdirektivet)	9
K 1.8 Utveckla miljöövervakningen	10
K 2 Miljötillsyn och provning	10
K 2.1 Integrera miljökvalitetsnormer för vatten i behovsutredningen	10
K 2.2 Integrera avrinningsområdesperspektivet i tillsynsplaneringen	10
K 2.3 Utveckla och utöka tillsyn på verksamhetsutövares egenkontroll.....	11
K 2.4 Utveckla mellankommunal samverkan med berörda kommuner och länsstyrelsen avseende tillsyn	11
K 2.5 Vid behov ta initiativ till omprövningar av tillstånd och villkor 12	
K 3 Dricksvattenskydd	12
K 3.1 Översyn av Delsjöarnas vattenskyddsområde.....	12
K 3.2 Bedriva systematisk och regelbunden tillsyn av Göta älvs vattenskyddsområde	12
K 3.3 Samordna arbetet med dricksvattendirektivet och vattendirektivet	13
K 3.4 Driva frågan om att skydda potentiella framtida råvattentäkter som pekas ut i den regionala vattenförsörjningsplanen	13

K 4 Fysisk planering enligt plan- och bygglagen.....	13
K 4.1 Ta fram och implementera riktlinje för vatten i planeringen ..	13
K 4.2 Ta fram och implementera rutiner för MKN Vatten i prövning och tillsyn	14
K 4.3 Säkerställa att regionala vattenförsörjningsplaner inarbetas i översiktsplanen	14
K 4.4 Utveckla mellankommunal samverkan tillsammans med Länsstyrelsen avseende fysisk planering.....	14
K 5 VA-plan inklusive dagvatten	15
K 5.1 Se över och utveckla planerande dokument för vatten, spillvatten och dagvatten så att MKN Vatten kan följas	15
K 5.2 Utveckla mellankommunal samverkan om optimerad tillskottsvattenhantering.....	15
K 5.3 Ta fram typlösningar för dagvattenåtgärder inklusive naturbaserade på allmän plats till Teknisk handbok	16
K 5.4 Ta fram riktlinjer och handbok för dagvattenhantering på kommunala fastigheter.....	16
K 5.5 Ta fram en handlingsplan för att förbättra dagvattenreningen i befintliga trafikmiljöer	17
K 5.6 Utveckla stadens dagvattensamarbete med Trafikverket.....	18
K 5.7 Genomföra informationsinsatser till fastighetsägare om lokal dagvattenhantering	18
K 5.8 Utredda möjlighet till en differentierad va-taxa som styr mot ökad lokal hantering av dagvatten.....	18
K 6 Dioxiner från småskalig förbränning	19
K 6.1 Information i samband med energi- och klimatrådgivning	19
K 6.2 Information på stadens hemsida.....	19
Ö 1 Rapportering	19
Ö 1.1 Rapportera genomförda åtgärder till vattenmyndigheten	19

Uppföljning 2023

Sammanfattning

Göteborgs Stads åtgärdsplan för god vattenstatus fastställdes i kommunfullmäktige 27 april 2023. Planen innehåller 32 åtgärder som riktar sig till stadens förvaltningar och bolag. Åtgärdsplanen utgör grunden för stadens vattenförvaltningsarbete och bygger på vattenmyndigheternas juridiskt bindande åtgärdsprogram som kommunerna är skyldiga att följa. Åtgärdsplanen ska följas upp årligen i samband med att staden återrappporterar till vattenmyndigheterna. I detta dokument har information om genomförandet av åtgärderna under 2023 sammanställts och en bedömning gjorts av status i arbetet. Uppföljningen visar att 15 åtgärder pågår enligt plan, 14 pågår men kräver fortsatt arbete/utveckling och 3 åtgärder har ännu inte påbörjats som planerat under 2023.

I tabellen nedan finns en översikt av bedömd status av åtgärdsarbetet.

Grön = åtgärden är genomförd eller pågår enligt plan

Gul = åtgärden pågår men kräver fortsatt arbete/utveckling

Röd = åtgärden har inte påbörjats som planerat.

En kortfattad beskrivning av genomfört arbete under 2023 ges under respektive åtgärd i dokumentet.

Åtgärd	Status
K 1. Förvaltningsövergripande planering för åtgärdsprogrammets genomförande	
K1.1 Implementera och följa upp Göteborgs Stads åtgärdsplan för god vattenstatus	
K1.2 Ta fram avrinningsområdesvisa lokala åtgärdsprogram (LÅP)	
K 1.3 Utveckla mellankommunal samverkan inom åtgärdsplanering tillsammans med Länsstyrelsen och GR	
K 1.4 Ta fram områdesvisa planeringsunderlag för vatten till stadsutvecklingsprocessen	
K 1.5 Utveckla och upprätthålla vattenkarta i stadens kartverktyg	
K 1.6 Internutbilda personal på berörda förvaltningar och bolag i vattenfrågor	
K 1.7 Samordna stadens arbete med vattenfrågor (vattendirektivet, havsmiljödirektivet och översvämningsdirektivet)	
K 1.8 Utveckla miljöövervakningen	
K 2 Miljötillsyn och prövning	
K 2.1 Integrera miljökvalitetsnormer för vatten i behovsutredningen	
K 2.2 Integrera avrinningsområdesperspektivet i tillsynsplaneringen	

K 2.3 Utveckla och utöka tillsyn på verksamhetsutövers egenkontroll	
K 2.4 Utveckla mellankommunal samverkan med berörda kommuner och länsstyrelsen avseende tillsyn	
K 2.5 Vid behov ta initiativ till omprövningar av tillstånd och villkor	
K 3 Dricksvattenskydd	
K 3.1 Översyn av Delsjöarnas vattenskyddsområde	
K 3.2 Bedriva systematisk och regelbunden tillsyn av Göta älvs vattenskyddsområde	
K 3.3 Samordna arbetet med dricksvattendirektivet och vattendirektivet	
K 3.4 Driva frågan om att skydda potentiella framtida råvattentäkter som pekas ut i den regionala vattenförsörjningsplanen	
K 4 Fysisk planering enligt plan- och bygglagen	
K 4.1 Ta fram och implementera riktlinje för vatten i planeringen	
K 4.2 Ta fram och implementera rutiner för MKN Vatten i prövning och tillsyn	
K 4.3 Säkerställa att regionala vattenförsörjningsplaner inarbetas i översiktsplanen	
K 4.4 Utveckla mellankommunal samverkan tillsammans med Länsstyrelsen avseende fysisk planering	
K 5 VA-plan inklusive dagvatten	
K 5.1 Se över och utveckla planerande dokument för vatten, spillvatten och dagvatten så att MKN Vatten kan följas	
K 5.2 Utveckla mellankommunal samverkan om optimerad tillskottsvattenhantering	
K 5.3 Ta fram typlösningar för dagvattenåtgärder inklusive naturbaserade på allmän plats till Teknisk handbok	
K 5.4 Ta fram riktlinjer och handbok för dagvattenhantering på kommunala fastigheter	
K 5.5 Ta fram en handlingsplan för att förbättra dagvattenreningen i befintliga trafikmiljöer	
K 5.6 Utveckla stadens dagvattensamarbete med Trafikverket	
K 5.7 Genomföra informationsinsatser till fastighetsägare om lokal dagvattenhantering	
K 5.8 Utredda möjlighet till en differentierad va-taxa som styr mot ökad lokal hantering av dagvatten	
K 6 Dioxiner från småskalig förbränning	
K 6.1 Information i samband med energi- och klimatrådgivning	
K 6.2 Information på stadens hemsida	
Ö 1 Rapportering	
Ö 1.1 Rapportera genomförda åtgärder till vattenmyndigheten	

K 1. Förvaltningsövergripande planering för åtgärdsprogrammets genomförande

K 1.1 Implementera och följa upp Göteborgs Stads åtgärdsplan för god vattenstatus

Göteborgs Stads åtgärdsplan för god vattenstatus fastställdes i kommunfullmäktige 27 april 2023. Under 2023 har den stadenövergripande projektgrupp som arbetade med att ta fram åtgärdsplanen omvandlats till stadens vattenförvaltningsgrupp. Vattenförvaltningsgruppen deltar i det kontinuerliga arbetet med att implementera och följa upp åtgärdsplanen samt ingår i stadens organisation för samordning av vattenfrågor (se åtgärd K1.7). Syftet med gruppens arbete är att samordna och effektivisera stadens vattenförvaltningsarbete och därigenom bidra till en ökad åtgärdstakt. Gruppen ska även bidra till kunskapsspridning och ett ökat informationsutbyte gällande vattenfrågor både internt och externt. Gruppen består av representanter från miljöförvaltningen, stadsbyggnadsförvaltningen, stadsmiljöförvaltningen, exploateringsförvaltningen, Kretslopp och vatten, stadsfastighetsförvaltningen samt Gryaab. Vid behov kan även Grefab, GHAB och Idrotts- och föreningsförvaltningen kallas till gruppens möten.

Ansvar: Miljö- och klimatnämnden

Medverkande: Kretslopp och vattennämnden, stadsbyggnadsnämnden, stadsmiljönämnden, exploateringsnämnden, stadsfastighetsnämnden, Gryaab samt vid behov Grefab, GHAB, och idrotts- och föreningsnämnden

Tid för åtgärd: Kontinuerligt arbete

Uppföljning: Pågår enligt plan

K 1.2 Ta fram avrinningsområdesvisa lokala åtgärdsprogram (LÅP)

Under 2023 har Göteborgs Stad fortsatt arbeta med att ta fram lokala åtgärdsprogram (LÅP). LÅP baseras på Vattenmyndigheten i Västerhavets avrinningsområdesvisa åtgärdsområden. Göteborgs stad ingår i fem åtgärdsområden:

- Göta älvs huvudfåra
- Mölndalsån
- Säveån
- Kustnära områden (norr)
- Västerhavets kustvatten

Åtgärdsprogrammen innehåller beskrivning av ingående vattenförekomsters miljötillstånd, påverkanskällor samt förslag på åtgärder som behöver genomföras inom respektive avrinningsområde.

Tre LÅP (Göta älv, Mölndalsån och Säveån) kommer att skickas ut på remiss till berörda förvaltningar och bolag under våren 2024. Det fjärde LÅP (omfattar både kustvatten och kustnära områden) planeras att skickas ut på remiss under hösten 2024. LÅP kommer att fungera som planeringsunderlag/kunskapsunderlag i stadens arbete. De kommer att publiceras som rapporter i miljöförvaltningens rapportserie samt tillgängliggöras i stadens kartverktyg.

Ansvar: Miljö- och klimatnämnden

Medverkande: Kretslopp och vattennämnden, stadsbyggnadsnämnden, stadsmiljönämnden, exploateringsnämnden, stadsfastighetsnämnden, Gryaab med flera

Tid för åtgärd: 2022-2023, därefter kontinuerligt

Uppföljning: Pågår, men fortsatt arbete krävs

K 1.3 Utveckla mellankommunal samverkan inom åtgärdsplanering tillsammans med Länsstyrelsen och Göteborgsregionen (GR)

Göteborgs Stad delar avrinningsområden med flera andra kommuner och samverkan sker i de vattenråd som staden deltar i; Göta älvs, Säveåns och Mölndalsåns vattenråd. De senaste åren har vattenråden tagit flera viktiga steg i det mellankommunala vattenförvaltningsarbetet. Kommunerna har bland annat beslutat om gemensam finansiering av åtgärdssamordning inom de olika vattenråden. Säveåns och Göta älvs vattenråd har även sökt och beviljats statlig medfinansiering vilket inneburit att åtgärdssamordnare har kunnat anställas. Arbetet med att anställa en samordnare inom Mölndalsåns vattenråd pågår.

Prioritering av åtgärdsarbetet utifrån ett avrinningsområdesperspektiv behöver ske i tät samverkan med både berörda kommuner, vattenråden och med stöd av Länsstyrelsen. Under 2023 har Göteborgs arbete med lokala åtgärdsprogram presenterats på vattenrådets möte. Under 2024 kommer arbetet med att utveckla ytterligare mellankommunal samverkan kopplat till åtgärdssamordning att fortsätta.

Ansvar: Miljö- och klimatnämnden

Medverkande: Länsstyrelsen, berörda kommuner, vattenråd, Göteborgsregionen (GR)

Tid för åtgärd: Kontinuerligt arbete

Uppföljning: Pågår, men fortsatt utveckling krävs

K 1.4 Ta fram områdesvisa planeringsunderlag för vatten till stadsutvecklingsprocessen

En metod för områdesplanering är framtagen. Diskussion om tillämpning och eventuellt användande i fler områden samt organisering och resurssättning av fortsatt arbete pågår.

Ansvar: Kretslopp och vattennämnden, stadsbyggnadsnämnden

Medverkande: Miljö- och klimatnämnden, stadsmiljönämnden, exploateringsnämnden, stadsfastighetsnämnden

Tid för åtgärd: Kontinuerligt arbete

Uppföljning: Pågår men fortsatt arbete krävs

K 1.5 Utveckla och upprätthålla vattenkarta i stadens kartverktyg

Under 2023 har ett arbete för att ta fram en samlad vattenkarta till stadens kartverktyg genomförts. Den nya strukturen är tänkt att publiceras i Gokart under våren 2024. Ett kontinuerligt arbete med fortsatt utveckling av vattenrelaterad kartinformation kommer att fortsätta under 2024. Bland annat kommer de lokala åtgärdsprogrammen att tillgängliggöras i den nya vattenstrukturen.

Ansvar: Stadsbyggnadsnämnden, miljö- och klimatnämnden

Medverkande: Kretslopp och vattennämnden, stadsmiljönämnden, exploateringsnämnden, stadsfastighetsnämnden

Tid för åtgärd: 2023

Uppföljning: Pågår enligt plan

K 1.6 Internutbilda personal på berörda förvaltningar och bolag i vattenfrågor

Under 2023 har miljöförvaltningen utbildat handläggare internt på förvaltningen samt hållit en utbildning i vattenförvaltning på Kretslopp och vatten. Det pågår även ett förvaltningsöverskridande samarbete för att ta fram en gemensam utbildning om vattenfrågor i staden. Utbildningen kommer att bestå av fyra delar som omfattar sakområdena dagvatten, skyfall, högt vatten/höga flöden samt vattenförvaltning. Under 2023 har en uppdragsplan tagits fram och förankrats i stadens styrgrupp Vatten (se K 1.7). Utbildningen är tänkt att vara digital och ska tillgängliggöras via stadens utbildningsportal under 2024.

Ansvar: Miljö- och klimatnämnden, kretslopp och vattennämnden, stadsmiljönämnden, stadsbyggnadsnämnden

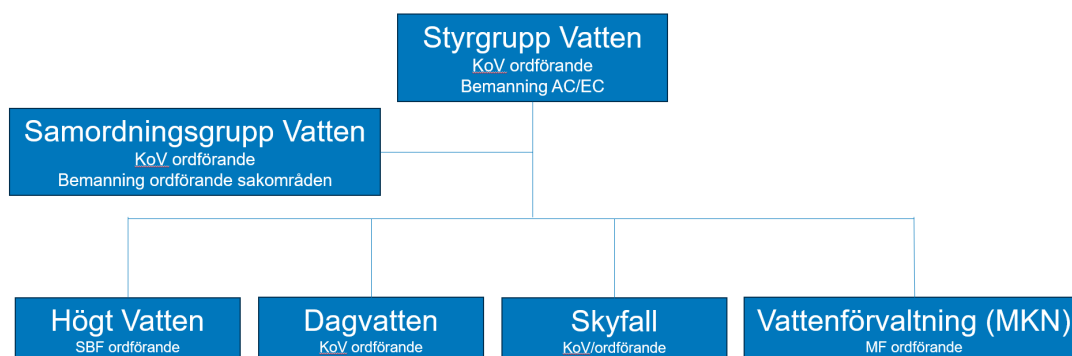
Medverkande: Exploateringsnämnden, stadsfastighetsnämnden, Gryaab

Tid för åtgärd: Kontinuerligt arbete

Uppföljning: Pågår enligt plan

K 1.7 Samordna stadens arbete med vattenfrågor (vattendirektivet, havsmiljödirektivet och översvämningdirektivet)

Under 2023 har en ny organisation för samordning av stadens vattenfrågor inrättats (figur 1).

Figur 1. Vattenorganisationen 2023

Målsättningen på kort sikt är att öka kunskapen om pågående arbeten och att konkretisera och prioritera samordningsbehov mellan grupperna. På längre sikt är målsättningen att politiken ska få ett samordnat beslutsunderlag för mål, prioriteringar och investeringar. I slutet av 2023 gjordes en utvärdering av den nya vattenorganisationen och en del förändringar kommer att införas under 2024. Det innebär bland annat att stadsmiljöförvaltningen kommer att överta ordföranderollen i styrgruppen.

Följande frågor har föreslagits prioriteras i vattensamordningens arbete 2024:

- Skapa samsyn i vad vattenorganisationen är, förankra och synliggöra
- Tydliggöra och utveckla arbetssätt inom vattenorganisationen
- Utbildnings- och kommunikationsinsatser
- Pilotområde – klimatanpassningsplan kopplat till områdesplanering
- Synka investeringsplanering

Ansvar: Kretslopp och vattennämnden, miljö- och klimatinämnden, stadsbyggnadsnämnden, stadsmiljönämnden, exploateringsnämnden

Medverkande: berörda nämnder och styrelsen

Tid för åtgärd: Kontinuerligt arbete

Uppföljning: Pågår enligt plan

K 1.8 Utveckla miljöövervakningen

Under 2023 har utvecklingen av vattenmiljöövervakningen fortsatt. Miljöförvaltningen har bland annat med hjälp av konsult utrett upplägg av undersökningar av kiselalger samt miljögifter i biota.

En rapport som omfattar utveckling av limnisk, marin och grundvattenövervakning kommer att publiceras under 2024. Rapporten kommer att innehålla en analys av befintlig vattenmiljöövervakning i staden och beskriva hur den kan förbättras och bli mer kostnadseffektiv. Arbetet har samordnats med det tidigare genomförda uppdraget att ta fram en staden-övergripande miljöövervakningsplan (SMÖP).

Arbetet kommer framöver att implementeras i förvaltningens miljöövervakningsplan och kommer även att synliggöras i de lokala åtgärdsprogrammen.

Ansvar: Miljö- och klimatnämnden

Medverkande: Kretslopp och vattennämnden, stadsmiljönämnden, Gryaab, stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden

Tid för åtgärd: 2023 och sedan kontinuerligt

Uppföljning: Pågår, men fortsatt arbete krävs

K 2 Miljötillsyn och provning

K 2.1 Integrera miljökvalitetsnormer för vatten i behovsutredningen

Miljöförvaltningen beaktar miljökvalitetsnormerna för vatten i behovsutredningen.

Ansvar: Miljö- och klimatnämnden

Tid för åtgärd: Kontinuerligt

Uppföljning: Pågår enligt plan

K 2.2 Integrera avrinningsområdesperspektivet i tillsynsplaneringen

Miljöförvaltningen beaktar miljökvalitetsnormerna för vatten i tillsynsplaneringen. Under 2024 har miljöförvaltningen vatten som tillsynsystema vilket har ökat fokuset på miljökvalitetsnormerna.

Miljö- och klimatnämnden har antagit en handlingsplan för att arbeta strategiskt med förorenade områden där det bland annat ingår att prioritera objekt utifrån påverkan på vattenförekomster. Nämnden har inte haft resurser för att kunna påbörja arbetet i handlingsplanen, vilket innebär att det i dagsläget inte utförs

aktiv tillsyn som grundas på strategiskt arbete. För arbetet med förorenade områden krävs ytterligare resurser för att förvaltningen ska kunna prioritera och ställa krav på utredningar och åtgärder så att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas.

Ansvar: Miljö- och klimatnämnden

Tid för åtgärd: Kontinuerligt

Uppföljning: Pågår, men ytterligare resurser krävs

K 2.3 Utveckla och utöka tillsyn på verksamhetsutövares egenkontroll

Egenkontroll, inklusive recipientkontroll, ska möjliggöra bedömningar av verksamheternas påverkan på ekologisk, kemisk och kvantitativ status och ge underlag för bedömningar av vilka förebyggande eller förbättrande åtgärder som behövs för verksamheterna. De lokala åtgärdsprogrammen som tas fram för staden kommer att utgöra ett kunskapsunderlag som kan användas i tillsynen för att granska och bedöma om verksamhetsutövare har en anpassad egenkontroll.

Ansvar: Miljö- och klimatnämnden

Medverkande: Länsstyrelsen

Tid för åtgärd: Kontinuerligt

Uppföljning: Pågår enligt plan

K 2.4 Utveckla mellankommunal samverkan med berörda kommuner och länsstyrelsen avseende tillsyn

Den mellankommunala samverkan inom tillsyn behöver stärkas ur ett avrinningsområdesperspektiv.

Inom tillsyn av kommunernas avloppshantering krävs mellankommunal samverkan för frågor som berör tillskottsvatten, bräddningar och dagvatten. Länsstyrelsen kallar en gång om året kommunernas inspektörer av ledningsnät som är anslutet till Gryaab till en handläggartäff. Samverkan inom detta område behöver utvecklas ytterligare för att tillsynen av avloppssystemet ska bli effektiv ur ett helhetsperspektiv. Även inom tillsyn av förorenade områden behöver ytterligare samverkan ske med kommuner inom samma avrinningsområden så att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas.

När det gäller dricksvattenskydd så deltar miljöförvaltningen redan aktivt i de samverkansgrupper som finns inom Göta älvs och Vänersborgsvikens vattenskyddsområde.

Ansvar: Miljö- och klimatnämnden

Medverkande: Länsstyrelsen, berörda kommuner

Tid för åtgärd: Kontinuerligt

Uppföljning: Pågår, men behöver utvecklas ytterligare inom vissa områden

K 2.5 Vid behov ta initiativ till omprövningar av tillstånd och villkor

Det finns flera större verksamheter inom kommunen som har äldre tillstånd där det ännu inte har ställts krav på att de ska ansöka om nya tillstånd. Detta är en åtgärd som miljöförvaltningen behöver arbeta mer med framöver.

Ansvar: Miljö- och klimatnämnden

Medverkande: Länsstyrelsen

Tid för åtgärd: Kontinuerligt

Uppföljning: Åtgärden har utförts till mindre del

K 3 Dricksvattenskydd

K 3.1 Översyn av Delsjöarnas vattenskyddsområde

Kretslopp och vatten planerar att utföra en översyn av Delsjöarnas vattenskyddsområde under 2024 för att bedöma om det finns behov av revidering.

Ansvar: Kretslopp och vattennämnden

Medverkande: Stadsmiljönämnden

Tid för åtgärd: Senast 2024

Uppföljning: Pågår enligt plan

K 3.2 Bedriva systematisk och regelbunden tillsyn av Göta älvs vattenskyddsområde

Miljöförvaltningen har interna arbetsgrupper som hanterar anmälnings/tillståndsärenden och som även genomför tillsyn på miljöfarliga verksamheter och dagvattenanläggningar inom vattenskyddsområdena. Det har till exempel genomförts en systematisk insats för väghållaren Trafikverket inom vattenskyddsområden vilket bland annat resulterat i omfattande utbyggnad av skyddet av råvattenintaget.

Ansvar: Miljö- och klimatnämnden

Tid för åtgärd: Kontinuerligt

Uppföljning: Pågår enligt plan

K 3.3 Samordna arbetet med dricksvattendirektivet och vattendirektivet

Lagstiftningen gällande det nya dricksvattendirektivet är inte helt på plats och vi har därför inte kunnat börja arbeta aktivt med åtgärden.

Ansvar: Kretslopp och vattennämnden, miljö- och klimatnämnden

Medverkande: Berörda kommuner, Länsstyrelsen

Tid för åtgärd: Kontinuerligt

Uppföljning: Ej påbörjad

K 3.4 Driva frågan om att skydda potentiella framtida råvattentäkter som pekas ut i den regionala vattenförsörjningsplanen

Det pågår ett arbete för att inrätta vattenskyddsområde för Mjörn som ingår i projektet Mjörn vattentäkt och är ett samarbete mellan Lerum och Göteborg.

Ansvar: Kretslopp och vattennämnden

Medverkande: Berörda nämnder

Tid för åtgärd: Kontinuerligt

Uppföljning: Pågår enligt plan

K 4 Fysisk planering enligt plan- och bygglagen

K 4.1 Ta fram och implementera riktlinje för vatten i planeringen

En riktlinje för hantering av vattenfrågor i detaljplaneringen är framtagen men inte implementerad. Detta beror till del på förändringar på grund av den nya stadsutvecklingsorganisationen och arbetet med en ny sammanhållen plan- och exploateringsprocess. Arbetet pågår med att klargöra om riktlinjen behöver omarbetas.

Ansvar: Stadsbyggnadsnämnden

Medverkande: Kretslopp och vattennämnden, miljö- och klimatnämnden, stadsmiljönämnden, exploateringsnämnden, stadsfastighetsnämnden

Tid för åtgärd: 2023

Uppföljning: Pågår, men fortsatt arbete krävs

K 4.2 Ta fram och implementera rutiner för MKN Vatten i prövning och tillsyn

Arbetet är delvis påbörjat. Hantering av dispenser från strandskyddet sker i enlighet med Miljöbalkens krav och möjligheter till dispenser. Dessa ärenden hanteras av bygglovshandläggare.

I stadsbyggnadsnämndens tillsynsplan för 2023 har arbetet med planerad tillsyn av strandskyddet tydliggjorts med fokus på de prioriterade områden som framgår av den nationella tillsynsstrategin samt uppdrag från kommunfullmäktige. Under 2023 har det med anledning av detta genomförts planerad tillsyn av grunda exponeringsskyddade havsvikar (Skinteboviken och Haga kile) samt badplatser. Utöver detta har även uppföljning av ett antal nekade dispensbeslut gjorts.

Även den kommande tillsynsplanen kommer att innehålla planerad tillsyn och uppföljning av dispensbeslut. Uppföljning av genomförda insatser 2023 samt planeringen för 2024 kommer att redovisas i tillsynsplanen för 2024, som kommer att hanteras av stadsbyggnadsnämnden under februari.

Fortsatt arbete krävs för att stärka kopplingen mellan planeringsskede och utförandeskede. Det finns behov av förbättrade rutiner och prioriteringar i utveckling av allmänplatsmark för att staden ska kunna uppnå miljökvalitetsnormerna.

Ansvar: Stadsbyggnadsnämnden

Medverkande: Kretslopp och vattennämnden, miljö- och klimatinämnden

Tid för åtgärd: 2023

Uppföljning: Pågår, men fortsatt arbete krävs

K 4.3 Säkerställa att regionala vattenförsörjningsplaner inarbetas i översiktsplanen

Genomförd i och med den nya översiktsplanen.

Ansvar: Stadsbyggnadsnämnden

Medverkande: Kretslopp och vattennämnden, miljö- och klimatinämnden,

Tid för åtgärd: 2022 (redan genomfört vid åtgärdsplanens antagande)

Uppföljning: Klart

K 4.4 Utveckla mellankommunal samverkan tillsammans med Länsstyrelsen avseende fysisk planering

Mellankommunal samverkan avseende fysisk planering pågår inom ramen för exempelvis olika typer av forum inom GR.

Ansvar: Stadsbyggnadsnämnden

Medverkande: Länsstyrelsen, berörda kommuner, GR

Tid för åtgärd: kontinuerligt

Uppföljning: Pågår enligt plan

K 5 VA-plan inklusive dagvatten

K 5.1 Se över och utveckla planerande dokument för vatten, spillvatten och dagvatten så att MKN Vatten kan följas

Kretslopp och vatten genomför ett strukturerat arbete med planer för all sin verksamhet vilket gynnar möjligheten att förbättra vattenstatus. Planerna uppdateras löpande, men texterna behöver få en tydligare uttalad koppling direkt till MKN Vatten. Under 2023 har Kretslopp och vatten arbetat med att ta fram långsiktiga verksamhetsplaner (LVP) för sina ansvarsområden. I föreslagen LVP Avlopp 2024-2027 finns mål för minskad påverkan på recipient och åtgärder för att minska bräddning och utsläpp av fosfor. Det finns även mål kopplat till biologisk mångfald med indikatorer för att följa upp naturbaserade metoder för dagvattenhantering och gröna värden i skyfallshantering.

Kretslopp och vatten håller på att utveckla dagvattenarbetet. Under 2023 har en anvisning för dagvattenarbetet tagits fram. Det har även antagits en projektplan för att ta fram nya riktlinjer för dagvatten och arbetet har påbörjats.

Ansvar: Kretslopp och vattennämnden

Medverkande: miljö- och klimatinämnden, stadsbyggnadsnämnden, Gryaab, berörda kommuner

Tid för åtgärd: kontinuerligt

Uppföljning: Pågår men kräver utveckling

K 5.2 Utveckla mellankommunal samverkan om optimerad tillskottsvattenhantering

Gryaab är i en process att utreda en utbyggnad av Ryaverket för att kunna hantera striktare framtida reningskrav. Då nästan 60% av belastningen på Ryaverket utgörs av tillskottsvatten¹ är medlemskommunernas tillskottsvattenhantering en viktig parameter i planeringen.

Gryaab använder beräknings- och modelleringsverktyget Future city flow (FCF) för att göra prognoser av framtida flöde och belastning. FCF är en viktig del i det samarbete som pågår mellan Gryaab och delägarkommunernas VA-huvudmän gällande tillskottsvatten. Under 2023 har nya beräkningar gjorts, och Gryaab planerar att under nästa år verka för att ytterligare kommuner ska

¹ Tillskottsvatten är ovidkommande vatten i form av dagvatten, dräneringsvatten, inläckande grundvatten, ytvatten och dricksvatten

ansluta till FCF för en ökad precision av både prognoser och realtidsstyrning av Ryaverket.

Gryaab har i sitt gällande miljötillstånd krav att årligen rapportera planerade och utförda tillskottsvattenåtgärder till Länsstyrelsen. Gryaab begär i samband med det in uppgifter från delägarkommunerna. På sikt vill Gryaab utveckla rapporteringen så att fler delägarkommuner även kvantifierar effekten av rapporterade åtgärder. Se även information under åtgärd K 2.4.

Kretslopp och vatten har under 2023 arbetat med att ta fram långsiktig verksamhetsplan som visar hur avloppshantering ska underhållas och utvecklas under 2024-2027. Verksamhetsplanen innehåller bland annat nya reviderade mål för tillskottsvatten. Kretslopp och vatten har även tagit fram en styrstrategi för bräddoptimering och jobbar vidare på att utveckla en digital lösning. Syftet med styrstrategin är att minska tillskottsvattnets belastning på recipienter genom att optimera användningen av kapaciteten i ledningsnät/tunnlar och reningsverk.

Ansvar: Kretslopp och vattennämnden, Gryaab

Medverkande: Miljö- och klimatnämnden, Länsstyrelsen, berörda kommuner

Tid för åtgärd: kontinuerligt

Uppföljning: Pågår, men fortsatt arbete krävs

K 5.3 Ta fram typlösningar för dagvattenåtgärder inklusive naturbaserade på allmän plats till Teknisk handbok

Typlösningar för BlåGrönGråa system (BGG) har tagits fram och lagts till i Teknisk handbok.

Ansvar: Kretslopp och vattennämnden

Medverkande: Stadsmiljönämnden, exploateringsnämnden, miljö- och klimatnämnden

Tid för åtgärd: kontinuerligt

Uppföljning: Pågår enligt plan

K 5.4 Ta fram riktlinjer och handbok för dagvattenhantering på kommunala fastigheter

Denna åtgärd har inte påbörjats men planeras att genomföras under 2024. Orsaken till förseningen är resursbrist och prioriteringar hos ansvariga förvaltningar.

Stadsfastighetsförvaltningen beaktar i sitt arbete redan lokalt omhändertagande av vatten vid anläggande av utemiljö och har implementerat lösningar i förvaltningens Tekniska Krav och Anvisningar (TKA) utemiljö. Under 2024

ska TKA fortsätta utvecklas vilket kan samordnas med arbetet att ta fram riktlinjer och handbok för kommunala fastigheter.

Ansvar: Kretslopp och vattennämnden, miljö- och klimatnämnden

Medverkande: Stadsfastighetsnämnden, stadsmiljönämnden, exploateringsnämnden

Tid för åtgärd: 2023

Uppföljning: Ej påbörjad

K 5.5 Ta fram en handlingsplan för att förbättra dagvattenreningen i befintliga trafikmiljöer

Åtgärden är försenad. Orsaken till förseningen är genomförandet av den nya organisationen för stadsutveckling (NOS) som trädde i kraft vid årsskiftet 2022/2023. Stadsmiljönämnden har fått helhetsansvar för stadens offentliga rum och samlade framkomlighet och har i uppdrag att arbeta för att skapa tillgängliga attraktiva och levande stadsmiljöer och naturområden. NOS har inneburit en stor omställning för alla anställda inom förvaltningen genom bland annat nya kollegor, nya arbetsuppgifter och nya arbetssätt.

Stadsmiljöförvaltningen planerar att påbörja arbetet med att ta fram en handlingsplan för att förbättra dagvattenreningen i befintliga trafikmiljöer under 2024. Det första steget är att skapa ett kartsikt som bygger på den tidigare kartläggningen, åtgärdsförslag i LÅP, planerade stadsmiljöprojekt, planerade exploateringsprojekt och kommande detaljplaner. Syftet är att skapa en överblick över vilka byggprojekt eller detaljplaner som ligger i närheten av gator som är i behov av rening och/eller fördröjning av dagvatten. Det ger en tydlig överblick över vilka projekt som kan behöva planera för att förbättra dagvattenreningen i befintliga trafikmiljöer.

Steg två i processen är att göra en prioritering av platser med ett konstaterat behov av rening och/eller fördröjning.

Steg tre, vilket kanske är det viktigaste steget, är att fortsätta bygga upp den interna vattenorganisationen och göra det tydligare hur stadsmiljöförvaltningen ska arbeta systematiskt med frågor som berör vatten. I det arbetet ingår att göra det tydligare vilken enhet inom förvaltningen som ska bära frågan att ta fram handlingsplanen och förankra den inom förvaltningen.

Ansvar: Stadsmiljönämnden

Medverkande: Kretslopp och vattennämnden, exploateringsnämnden, miljö- och klimatnämnden

Tid för åtgärd: 2023

Uppföljning: Ej påbörjad

K 5.6 Utveckla stadens dagvattensamarbete med Trafikverket

Transport och infrastruktur påverkar föroreningsinnehållet i det dagvatten som släpps till våra recipienter. Dagvatten är även en spridningsväg för mikrokräp och mikroplast. Staden tar kontakt med Trafikverket vid behov i samband med olika projekt. Samarbetet mellan staden och Trafikverket behöver utvecklas ytterligare för att styra mot rätt åtgärd på rätt plats. I urbana miljöer är det ofta brist på plats vilket innebär att gemensamma dagvattenlösningar kan bli nödvändiga.

Ansvar: Stadsmiljönämnden, Kretslopp och vattennämnden

Medverkande: Trafikverket, miljö- och klimatnämnden

Tid för åtgärd: kontinuerligt

Uppföljning: Pågår, men kräver utveckling

K 5.7 Genomföra informationsinsatser till fastighetsägare om lokal dagvattenhantering

Webinarie om dagvatten och skyfallshantering på kvartersmark har genomförts. Ytterligare insatser planeras efter färdigställande av åtgärd 5.4. Kretslopp och vatten har tagit fram en webbsida med information om dagvatten och skyfall på goteborg.se.

Ansvar: Kretslopp och vattennämnden

Medverkande: Miljö- och klimatnämnden

Tid för åtgärd: kontinuerligt

Uppföljning: Pågår, men fortsatt arbete krävs

K 5.8 Utredda möjlighet till en differentierad va-taxa som styr mot ökad lokal hantering av dagvatten

Arbetet har påbörjats 2023 genom kontakt med andra kommuner och beräknas fortsätta under 2024. Åtgärden behöver synkroniseras med arbete med ny ABVA (Kommunala föreskrifter om användandet av den allmänna va-anläggningen) och nya lagförslag som är på gång.

Ansvar: Kretslopp och vattennämnden

Tid för åtgärd: 2023

Uppföljning: Pågår, men fortsatt arbete krävs

K 6 Dioxiner från småskalig förbränning

K 6.1 Information i samband med energi- och klimatrådgivning

I samband med energi- och klimatrådgivning informeras hushåll, organisationer (till exempel bostadsrättsföreningar och ideella föreningar) samt små- och medelstora företag om energianvändning och energieffektivisering. Det innefattar även information för att främja en effektiv och miljöanpassad användning av energi och minska klimatpåverkan från energianvändningen så att riksdagens energi- och klimatpolitiska mål ska kunna nås.

Projektet finansieras till största delen av Energimyndigheten och till viss del av Göteborgs Stad.

Det ingår i energi- och klimatrådgivarnas uppdrag att ge oberoende information till ovanstående målgrupper om bland annat eldning på rätt sätt, information om förbättrande åtgärder i fastighetsägarens värmeanläggning samt att verka för omställning till energiförsörjning som ger mindre utsläpp.

Ansvar: Miljö- och klimatnämnden

Tid för åtgärd: kontinuerligt

Uppföljning: Pågår enligt plan

K 6.2 Information på stadens hemsida

På stadens hemsida finns information om eldning av trädgårdsavfall och vedeldning. Där finns även länkar till Naturvårdsverkets och Energimyndighetens informationssidor

Ansvar: Miljö- och klimatnämnden

Tid för åtgärd: kontinuerligt

Uppföljning: Pågår enligt plan

Ö 1 Rapportering

Ö 1.1 Rapportera genomförda åtgärder till vattenmyndigheten

Sveriges kommuner är skyldiga att årligen redovisa till vattenmyndigheterna vilka åtgärder som genomförts i syfte att säkerställa att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna följas inom kommunens verksamhetsområde. Rapporteringen sker genom en enkät med självutvärderande frågor där kommunerna anger hur långt de anser sig ha kommit i arbetet med de juridiskt bindande åtgärderna i vattenmyndigheterna i åtgärdsprogram. Enkäten

innehåller även öppna frågor där kommunerna får motivera sina svar och sin betygsättning.

Miljö- och klimatnämnden ansvarar för stadens rapportering till vattenmyndigheterna och inhämtar information och synpunkter från de förvaltningar som är berörda. Enkätsvaret lyfts som ett informationsärende i miljö- och klimatnämnden 2024-03-19 och samordnas med årlig uppföljning av Göteborgs Stads åtgärdsplan för god vattenstatus 2023-2027 (denna rapport)². De som behöver bidra till enkätsvaret är de delar av kommunen som ansvarar för fysisk planering och miljöbalkstillsyn samt VA-huvudmannen. Miljöförvaltningen har för besvarande av frågorna i enkäten inhämtat uppgifter från stadsbyggnadsförvaltningen och Kretslopp och vatten.

Ansvar: Miljö- och klimatnämnden

Medverkande: Kretslopp- och vattennämnden och stadsbyggnadsnämnden

Tid för åtgärd: Årligen genom rapportering till vattenmyndigheten

Uppföljning: Pågår enligt plan

² MKN 2023-23560